

Història Econòmica Contemporània

Codi: 102315

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501572 Administració i Direcció d'Empreses	OT	4	0
2501573 Economia	OB	3	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Xavier Cussó Segura

Correu electrònic: Xavier.Cusso@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Xavier Cussó Segura

Anna Sole del Barrio

Prerequisits

Haver superat Història Econòmica Mundial, Micro I, Micro II i Macro I.

Haver cursat o estar cursant Macro II.

Objectius

Aquesta assignatura forma part del grup d'assignatures Història Econòmica, juntament amb Història industrial i del treball i Història del Pensament Econòmic. Alhora, en fer-se la docència a tercer curs (6 crèdits ECTS) i ser obligatòria en el grau d'Economia i optativa en el d'ADE, l'assignatura aprofundeix en aquell aspecte de la formació acadèmica dels estudiants que es distintiu de l'enfocament històric, i que és la incidència de la variable temps en la presa de decisions econòmiques. Aquesta docència, alhora, s'articula al voltant d'un tema central de la situació econòmica actual, la crisi sanitària, climàtica, econòmica i financera, per tal de potenciar capacitats que facilitin als alumnes sortides professionals.

En aquest context, la docència s'organitza en tres grans blocs, en els que es destaquen els principals aspectes del procés de globalització econòmica, i particularment de la història del sector financer i les seves connexions amb la resta d'activitats econòmiques i el marc institucional:

- 1870-1914: període: (a) de tipus de canvi fixos, sense inflacions i en un marc de polítiques econòmiques lliberals, i (b) de formació de nous sistemes financers. Primera fase de la Globalització capitalista.

- 1914-1958: període: (a) de transició en el sistema de tipus de canvi i les polítiques econòmiques nacionals, i (b) d'instabilitat política i econòmica, especialment monetària i financera.

- 1958-2020:

1958-1971/73: període: (a) de tipus de canvi fixos i polítiques econòmiques keynesianes, i (b) de transformació del sector financer;

1971/73-2020, període: (a) de tipus de canvi flexibles amb polítiques econòmiques neoliberals, i (b) de creixent inestabilitat financera.

Competències

Administració i Direcció d'Empreses

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Contextualitzar els problemes econòmics en termes històrics.
- Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Demostrar que es coneixen les interrelacions entre les diferents economies, el paper de les institucions econòmiques nacionals i internacionals, la seva evolució i les conseqüències que en poden derivar per a una empresa.
- Identificar els agents econòmics que configuren una economia, entendre com s'han interrelacionat fins a la data, com s'interrelacionen actualment i predir comportaments futurs en funció de noves circumstàncies i de la seva influència en una empresa concreta.
- Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Economia

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
- Contextualitzar els problemes econòmics en termes històrics
- Demostrar que es coneixen les interrelacions entre les diferents economies, el paper de les institucions econòmiques internacionals, la seva evolució i les conseqüències que es poden derivar per a una empresa.
- Identificar els agents econòmics que configuren una economia, entendre com s'han interrelacionat fins a la data, com s'interrelacionen actualment i predir comportaments futurs en funció de noves circumstàncies i de la seva influència en una empresa concreta.
- Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
- Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar de forma integrada els fluxos físics, financers i migratoris de l'economia, a partir de diferents experiències històriques.
2. Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
3. Capacitat de continuar aprenent en el futur de manera autònoma, aprofundint els coneixements adquirits o iniciant-se en noves àrees de coneixement.
4. Demostrar iniciativa i treballar autònomament quan la situació ho demani.
5. Identificar els problemes dels agents econòmics a partir de diferents experiències històriques.

6. Iniciativa i capacitat de treballar autònomament quan la situació ho demani.
7. Mostrar una motivació per la qualitat de la feina feta i una sensibilitat per les seves conseqüències en el medi ambient i en la societat.
8. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
9. Relacionar finances i política, en les diferents fases del creixement econòmic contemporani.
10. Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
11. Sintetitzar les diferents experiències de desenvolupament econòmic, a escala regional, nacional i internacional.
12. Situar, amb perspectiva històrica, les noves experiències d'industrialització als països en vies de desenvolupament.
13. Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Continguts

Introducció:

1. Canvi, temps i incertesa: l'economia com a ciència històrica
2. Els fluxos físics i financers en l'activitat econòmica.
3. Els grans eixos del curs: globalització, desigualtats socials i regionals, sostenibilitat, creixement econòmic i crisis.
4. Organització del programa: el problema de les periodificacions.
5. Principals habilitats que haurien d'assolir els estudiants.
6. Principals recursos bibliogràfics i electrònics. Comentaris.

Primer bloc:

Polítiques econòmiques lliberals, creixement econòmic i desigualtats sota l'hegemonia del sistema financer britànic, 1870-1914.

Tema 1.

La intensificació de les relacions econòmiques internacionals i la formació d'un nou sistema de pagaments multilateral.

- 1.1. Població, recursos i expansió dels mercats mundials: l'estalvi i la inversió com a variables estratègiques.
- 1.2. La crisi finisecular. Desigualtats regionals i socials en un context de creixement econòmic.
- 1.3. La formació del patró or i l'estabilitat dels tipus de canvi: la lliura esterlina, moneda clau. La hegemonia britànica.
- 1.4. Les primeres experiències d'unions monetàries: com fer complementàries les polítiques econòmiques nacionals?.

Tema 2.

La formació del sector financer contemporani.

- 2.1. Els sistemes bancaris tradicionals: risc i inestabilitat.
- 2.2. Els bancs centrals i les societats anònimes bancàries: la concentració del sector. Dos models europeus: UK i Alemanya.

2.3. L'excepció d'Estats Units: un sistema financer escapçat i poc estructurat.

2.4. L'expansió del primer gran centre financer del mon: la City.

Tema 3.

El funcionament d'un sistema de tipus de canvi fixos basat en la convertibilitat en l'or: teoria i pràctica.

3.1. La teoria dels ajustaments via preus: dels economistes clàssics al Cunliffe Report.

3.2. Els supòsits de la teoria: evidències contradictòries i nous elements d'anàlisi.

3.3. El funcionament del sistema als països desenvolupats, les colònies i als països en vies de desenvolupament: Gran Bretanya, Índia i Argentina.

3.4. L'acumulació dels desequilibris i la inestabilitat del sistema.

Segon bloc:

De les polítiques econòmiques lliberals a les keynesianes (1914-1958): la inestabilitat del sistema internacional de pagaments i l'hegemonia financer d'Estats Units.

Tema 4.

L'herència financer i social de la Primera Guerra Mundial i la seva interpretació. La paralització de la globalització.

4.1. Guerra, societat i finances: la crisi de les polítiques econòmiques lliberals i els nous desequilibris financers.

4.2. Les polítiques de postguerra i l'accentuació dels desequilibris.

4.3. De la inestabilitat monetària a l'estabilització sota l'hegemonia d'Estats Units: el nou sistema de tipus de canvi fixos del patró canvi or.

4.4. La crisi final del model econòmic del segle XIX: La depressió dels anys trenta i el trencament del sistema financer internacional.

Tema 5.

La Segona Guerra Mundial i el procés de definició de les polítiques econòmiques keynesianes.

5.1. El final del "laissez faire" i les noves polítiques econòmiques i socials durant la guerra.

5.2. Les negociacions de Bretton Woods i la definició d'un nou sistema multilateral de pagaments: conflictes i acords.

5.3. L'herència econòmica, política i social de la guerra.

5.4. Els fracassos de Bretton Woods, l'OIC i el "Pla de Moneda Clau": el Pla Marshall i els plans complementaris de suport.

Tercer grup de temes:

Del keynesianisme al neo-liberalisme (1958-1990): dels tipus de canvi fixos als flexibles i la nova hegemonia de les finances supranacionals.

Tema 6.

El retorn a la convertibilitat i el nou Sistema Monetari Internacional en el patró dòlar or.

6.1. Creixement econòmic, estabilitat financera i Estats del Benestar fins 1971: una experiència difícil de repetir.

6.2. Primeres manifestacions de les debilitats del patró dòlar or: la Balança de Pagaments d'Estats Units i el mercat d'eurodòlars, les pressions inflacionistes i la crisi de la lliura esterlina.

6.3. De la crisi del sistema de Bretton Woods a la crisi econòmica generalitzada: estancament, inflació i tipus de canvi flexibles.

6.4. Les noves operacions financeres: els mercats de futurs i els santuaris financers.

Tema 7.

Els nous equilibris financers i les polítiques neoliberals.

7.1. L'ascens de les polítiques econòmiques neoliberals: el retorn a l'austeritat.

7.2. Expansió i debilitat del nou sistema financer en la dècada de 1980: la crisi del deute extern.

7.3. El deteriorament de l'Estat del Benestar.

7.4. Els precaris equilibris econòmics, socials i financers a principis del segle XXI.

7.5. De la crisi de 2008 a la crisi del COVID-19.

Metodologia

Les activitats formatives que permetran avançar en el procés d'aprenentatge de l'estudiant s'estructuraran en tres blocs docents, d'unes 4 setmanes cada un, aproximadament, en els que s'aplicaran metodologies docents adaptades a les circumstàncies del moment que permetin assolir els objectius específics i transversals establerts.

Aquestes metodologies eren les següents:

1. Lliçó magistral (presencial)

El professor realitzarà una conceptualització analítica i una síntesi actualitzada de cada un dels temes d'estudi. L'objectiu d'aquesta activitat és facilitar la transmissió de coneixements i la motivació per a l'anàlisi històrica, tot potenciant un aprenentatge actiu i cooperatiu. Cada tema constarà aproximadament de 3 o 4 sessions magistrals.

2. Sessions pràctiques (presencial)

L'objectiu d'aquestes sessions és fomentar, a més dels coneixements específics de l'assignatura, la millora i l'adquisició de diverses competències transversals per part de l'estudiant. A l'aula es treballaran problemes o qüestions plantejades en relació amb diferents aspectes del temari que cada alumne haurà treballat prèviament amb les lectures o materials indicats. Es farà una classe de pràctiques per setmana). Es treballarà i es fomentarà la comprensió lectora, la recerca crítica d'informació, la redacció, el treball individual i en equip i la capacitat expositiva.

3. Treball individual dels alumnes a partir de lectures i recerca d'informació.

El treball dirigit es complementa amb el treball individual o en grup autònom. L'objectiu d'aquesta activitat és potenciar la independència de l'estudiant en el procés d'aprenentatge i dotar d'eines analítiques que fomentin la seva capacitat crítica.

4. Tutories

El procés d'aprenentatge i adquisició de competències serà supervisat pel professor a través de tutories (presencials o virtuals) individuals i de grup. El professor de l'assignatura convocarà i estarà a disposició dels alumnes, en els horaris establerts, per a resoldre els dubtes i seguir l'evolució del procés d'aprenentatge i adquisició de competències de l'alumnat.

5. Campus Virtual de l'assignatura

En l'ensenyament presencial i virtual, el Campus Virtual és una eina imprescindible, a fi que els estudiants tinguin un espai on puguin accedir a diferents tipus de materials que el docent consideri bàsics i avançar en el procés d'aprenentatge de l'assignatura. El programa juntament amb tots els materials d'estudi i les preguntes a desenvolupar a les classes de pràctiques es penjaran en el Campus Virtual.

"La metodologia docent proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries".

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques	11,5	0,46	3, 4, 6, 7, 8, 10, 13
Classes teòriques	33	1,32	1, 2, 5, 9, 11, 12
Tipus: Supervisades			
Tutories	10,5	0,42	1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 13
Tipus: Autònomes			
Lectura i estudi	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Preparació d'exercicis pràctics	45	1,8	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura d'Història Econòmica Contemporània es basarà en l'avaluació continuada del procés d'adquisició de coneixements i competències per part de l'alumne i constarà de:

- Activitats avaluatòries pràctiques que valdran el 30% de la nota final, un examen parcial i un examen final (presencials o virtuals) que valdran cadescun el 35% de la nota final.
- Un alumne obtindrà la qualificació de 'No avaluable' si no es presenta a l'examen final.

Calendari d'activitats d'avaluació

Les dates de les diferents proves d'avaluació (exercicis en aula, lliurament de treballs, ...) s'anunciaran amb suficient antelació durant el semestre.

La data dels exàmens parcial, final i de recuperació de l'assignatura estan programats en el calendari d'exàmens de la Facultat.

"La programació de les proves d'avaluació no es podrà modificar, tret que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat pel qual no es pugui realitzar un acte d'avaluació. En aquest cas, les persones

responsables de les titulacions, prèvia consulta al professorat i a l'estudiantat afectat, proposaran una nova programació dins del període lectiu corresponent." **Apartat 1 de l'Article 115. Calendari de les activitats d'avaluació (Normativa Acadèmica UAB)**

Els estudiants i les estudiantes de la Facultat d'Economia i Empresa que d'acord amb el paràgraf anterior necessitin canviar una data d'avaluació han de presentar la petició omplint el document Sol·licitud reprogramació prova https://eformularis.uab.cat/group/deganat_feie/reprogramacio-proves

Procediment de revisió de les qualificacions

Coincidint amb l'examen final s'anunciarà el dia i el mitjà en que es publicaran les qualificacions finals. De la mateixa manera s'informarà del procediment, lloc, data i hora de la revisió d'exàmens d'acord amb la normativa de la Universitat.

Procés de Recuperació

"Per participar al procés de recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats que representi un mínim de dues tercers parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul." **Apartat 3 de l'Article 112 ter. La recuperació (Normativa Acadèmica UAB)**. Els estudiants i les estudiantes han haver obtingut una qualificació mitjana de l'assignatura entre 3,5 i 4,9.

La data d'aquesta prova estarà programada en el calendari d'exàmens de la Facultat. L'estudiant que es presenti i la superi aprovarà l'assignatura amb una nota de 5. En cas contrari mantindrà la mateixa nota.

Irregularitats en actes d'avaluació

Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, "en cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0". **Apartat 10 de l'Article 116. Resultats de l'avaluació. (Normativa Acadèmica UAB)**

"L'avaluació proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries."

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	35	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Examen parcial	35	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Proves de seguiment i altres activitats avaluables	30	1	0,04	1, 5, 7, 9, 12

Bibliografia

Manual bàsic de referència:

- Eichengreen, B. (2000): *La globalització del capital. Història del Sistema Monetari Internacional*, Barcelona, Bosch.

Altres manuals de referència:

- G. Feliu- C. Sudrià, *Introducció a la història econòmica mundial*, València, 2006.

- Eichengreen B. J. (coord.) (2006): *The European economy since 1945: coordinated capitalism and beyond*. Princeton: PUP.
- F. Comín, M. Hernández, E. Llopis (eds.), *Historia Económica Mundial, siglos XIX-XX*, Barcelona, 2005.
- Flandreau, M. Et altri (eds) (2003): *International financial history in the Twentieth century: system and anarchy*. Cambridge: CUP.
- V. Zamagni, *Historia económica de la Europa contemporánea*, Barcelona, 2001
- Millman, G. J. (1995): *Especuladores internacionales: los nuevos vándalos*, E. Deusto, Bilbao.
- Wachtel, H. M. (1986): *The money mandarins. The making of a new Supranational Economic Order*. NY: Pantheon Books.